

(ร่าง) แนวทางปฏิบัติการจัดการความรู้ด้านการวิจัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐
เรื่อง การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนาโครงร่างวิจัย
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

แนวทางที่ ๑ การหาแหล่งในการสืบค้นวรรณกรรม

การหาแหล่งในการสืบค้นวรรณกรรมในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนาโครงร่างวิจัยที่เหมาะสม จะช่วยให้เกิดความรวดเร็ว และมีผลการสืบค้นที่ครอบคลุม โดยแหล่งในการสืบค้นวรรณกรรม ประกอบด้วย

๑.๑ Book หากพิจารณาใช้ควรเป็นตำรา (Text book) ซึ่งใช้ในการอ้างอิงแนวคิดพื้นฐานหรือทฤษฎีจากเจ้าของแนวคิดหรือทฤษฎีซึ่งเป็นการอ้างอิงจากแหล่งข้อมูล primary resources

๑.๒ OPAC (online public access catalog) ระบบสืบค้นสารสนเทศของห้องสมุดโดยใช้คอมพิวเตอร์

๑.๓ Thesis เป็นข้อมูลที่มีรายละเอียด เข้าถึงยาก และการยอมรับทางวิชาการยังไม่มาก นิยมใช้ในการอ้างอิงประกอบในการสนับสนุนประเด็นการวิจัยหรือผลงานวิชาการที่ศึกษา โดยควรพิจารณาเลือกใช้ตามแนวทางการเลือกแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพเพื่อความเหมาะสม และน่าเชื่อถือของข้อมูล

๑.๔ Intellectual Properties ข้อมูลบรรณานุกรมที่รวบรวมบทความวิชาการที่ได้ตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆ ทันสมัยเหมาะกับงานประยุกต์ ค้นหายาก และมีข้อจำกัด เป็นฐานข้อมูลงานเอกสารสิทธิบัตรต่างๆ

๑.๕ Periodic Publication ข้อมูลบรรณานุกรมที่รวบรวมวารสารสาขาวิชาต่างๆ เชื่อถือได้สูง มีฐานข้อมูลเยอะ และต้องมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ มีความสะดวกในการค้นหาเนื่องจากสืบค้นได้จากฐานข้อมูลออนไลน์ โดยฐานข้อมูลออนไลน์ที่เป็นที่นิยมของสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพและการพยาบาล เช่น Google scholar, CENEAL, Pub Med, SCOPUS, Thai list หรือฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยต่างๆ

๑.๖ Proceedings เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ในระดับหนึ่ง เพราะอาจยังไม่สมบูรณ์ เชื่อถือได้ยาก

๑.๗ Concern Communities ข้อมูลตรง ต้องใช้วิจารณญาณและหลักฐานอื่นประกอบ

๑.๘ ผลงานวิชาการเอกสาร systematic review, evidence based, clinical practice guide line, meta analysis

แนวทางที่ ๒ การเลือกแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพ

การเลือกแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพการในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนาโครงร่างวิจัยจะช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยและผลงานวิชาการนั้นๆ โดยมีหลักพิจารณาแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพ ดังนี้

๒.๑ พิจารณาระยะเวลาของวารสารที่เลือกไม่เกิน ๑๐ ปี

๒.๒ พิจารณาภูมิหลังของผู้เขียนผลงานวิชาการ ความเชี่ยวชาญ และประวัติการศึกษา

๒.๓ พิจารณาความซับซ้อนของงานวิจัยนั้น หรือระเบียบงานวิจัย

๒.๔ พิจารณาประวัติการตีพิมพ์ของวรรณกรรมที่เลือก

๒.๕ พิจารณาแหล่งของสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือ

๒.๖ พิจารณาวรรณกรรมและวิจัยที่เกี่ยวข้องเชิงทฤษฎี มีตัวแปรที่ครอบคลุม และผลการวิจัยที่ใกล้เคียงกับเรื่องที่ทำการศึกษาหรือผลงานวิชาการต่างๆให้มากที่สุด

๒.๗ พิจารณาเลือกกรอบแนวคิดที่ใช้กรอบแนวคิดทางการพยาบาล ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอน และการทบทวนวรรณกรรม โดยพิจารณาจากชั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีความสอดคล้อง เหมาะสม และทันสมัย

แนวทางที่ ๓ การเลือกรื่องและประเด็นปัญหาการวิจัย

การเลือกรื่องและประเด็นปัญหาการวิจัยในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรม เพื่อพัฒนาโครงร่างวิจัยจะช่วยให้หัวข้องานวิจัยมีความน่าสนใจ และการกำหนดหัวข้อที่ชัดเจนจะเอื้อต่อวิธีการสืบค้นในลำดับต่อมา โดยมีหลักพิจารณาประเด็นในการเลือกรื่องและหัวข้อ ดังนี้

๓.๑ พิจารณาเรื่องที่มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอ

๓.๒ พิจารณาประเด็นการนำผลการศึกษามาพัฒนา

๓.๓ พิจารณาเลือกรื่องหรือประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจ

๓.๔ พิจารณาเลือกรื่องหรือประเด็นที่ยังไม่มีผู้ใดศึกษา

๓.๕ พิจารณาจากนโยบายของประเทศ และต่างประเทศ

๓.๕ พิจารณาจากผลการประเมินการเรียนการสอน

๓.๖ พิจารณาจากประเด็นสุขภาพของสังคมไทย

๓.๗ พิจารณาจากข้อเสนอแนะจากรายงานการวิจัย

๓.๘ พิจารณาจากประเด็นการประชุมทางวิชาการ national/ international conference

แนวทางที่ ๔ การวางแผนดำเนินการสกัดความรู้อย่างเป็นระบบ

การวางแผนดำเนินการสกัดความรู้อย่างเป็นระบบในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนาโครงร่างวิจัยจะช่วยให้สืบค้นเนื้อหาได้ตรงวัตถุประสงค์ และไม่เสียเวลาในการสืบค้น ประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่มีความสำคัญ โดยมีการกำหนดประเด็นเพื่อวางแผน ดังนี้

๔.๑ กำหนดเรื่องหรือหัวข้อในการสืบค้นให้ชัดเจน

๔.๒ กำหนดขอบเขตและประเภทข้อมูลที่ต้องการ เช่น ความหมาย สถิติ ชนิด

๔.๓ กำหนดประเภทของวรรณกรรม เช่น ตำรา บทความ

๔.๔ กำหนดคำสำคัญ (Key word) ในการสืบค้น

แนวทางที่ ๕ การดำเนินการทบทวนวรรณกรรม

การดำเนินการทบทวนวรรณกรรมในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนาโครงร่างวิจัยจะช่วยให้มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และช่วยให้กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีการดำเนินการทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

๕.๑ ดำเนินการสืบค้นข้อมูลตามชื่อเรื่อง ประเภทวรรณกรรม และคำสำคัญตามที่วางแผนไว้

๕.๒ สรุปรายละเอียดในการบันทึกโดยใช้รูปแบบประโยคของผู้วิจัยเอง หรือคัดลอกข้อความส่วนสำคัญแต่ละเรื่องไว้ เพื่อความสะดวกในการค้นหาภายหลัง

๕.๓ บันทึกข้อมูลจากการสืบค้นไว้ในโปรแกรมที่รองรับ เช่น end note, Microsoft word หรือ Microsoft excel โดยอาจสรุปในรูปแบบของตาราง

Objective	Author	Study design and sample	Intervention	Results

๕.๔ นำผลการค้นคว้ามาพิจารณาความสอดคล้องกับเรื่องที่จะศึกษา

แนวทางที่ ๖ การเขียนเนื้อหาบททวนวรรณกรรมและความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเขียนเนื้อหาบททวนวรรณกรรมและความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนาโครงร่างวิจัยจะช่วยให้การกำหนดทิศทางประเด็นในการเขียน สามารถช่วยให้เขียนตรงวัตถุประสงค์ กระชับไม่เยิ่นเย้อ และมีความครอบคลุมประเด็นที่ต้องการนำเสนอได้มากที่สุด โดยมีแนวทางดังนี้

๖.๑ วางโครงสร้างหลักในการเขียน (Template Out line) ก่อนลงมือเขียน

๖.๒ สังเคราะห์ความรู้จากการค้นคว้าให้เข้าประเด็นปัญหางานวิจัยของตน

๖.๓ เรียบเรียงเนื้อหาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันในเชิงวิเคราะห์ วิวิจารณ์ ไม่ใช่การนำเสนอข้อค้นพบที่บันทึกไว้ของแต่ละส่วนมาเรียงต่อกัน

๖.๔ ควรนำเสนอสิ่งที่ศึกษามามีอะไร ค้นพบความรู้อะไรใหม่ และมีช่องว่างจุดใดอีกในส่วนข้อมูลที่เป็นการแสดงความคิดเห็น

๖.๕ การจัดจุดประเด็น และการสรุปผลการวิจัยต้องมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลไว้ด้วยเสมอ

๖.๖ การเขียนเนื้อหาแต่ละย่อหน้าควรมีใจความสำคัญเดียว โดยควรวางใจความสำคัญไว้ส่วนหน้ากลาง หรือท้ายย่อหน้าตามแต่ความถนัดของผู้วิจัย

๖.๗ ควรมีการเขียนความเชื่อมโยงของต่อย่อหน้าไว้ท้ายประโยคด้วย เพื่อความต่อเนื่องเชื่อมโยงของเนื้อหา

แนวทางที่ ๗ การเขียน Template Out line ความสำคัญและปัญหางานวิจัย

การเขียน Template Out line ความสำคัญและปัญหางานวิจัยในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนาโครงร่างวิจัยเป็นเครื่องมือในการกำหนดรูปแบบให้เกิดความครอบคลุม และมีความน่าสนใจในการนำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของปัญหางานวิจัย โดยเนื้อหาควรจะมีองค์ประกอบตามลำดับ ดังนี้

๗.๑ สถานการณ์โลก โดยอธิบายถึงสถานการณ์โดยรวมตั้งแต่ต่างประเทศ และเข้ามาภายในประเทศ

๗.๒ สถิติสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่สื่อถึงขนาดของปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข

๗.๓ ความหมายของเรื่องและคำจำกัดความ เป็นการสื่อความหมายของประเด็นที่จะศึกษาให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน โดยควรครอบคลุมถึงลักษณะความหมาย วิธีการ กลุ่มตัวอย่าง หรือระยะเวลา

๗.๔ แนวทางการดูแลหรือแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา อธิบายแนวทางแก้ปัญหาทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับแนวทางที่ผู้วิจัยคิดจะพัฒนา หรือแนวทางแก้ปัญหาอื่นๆที่ไม่ประสบผลสำเร็จหรือก่อให้เกิดผลเสียที่ผ่านมา

แบ่งกลุ่มลักษณะข้อมูลกลุ่มเดียวกันสกัดประเด็นนำเสนอ โดยลักษณะข้อมูลควรมีการอ้างอิงชื่อผู้แต่ง ปี พ.ศ. ลักษณะกลุ่มประชากร สรุปลักษณะรูปแบบการทำและผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติมาด้วย

๗.๕ แนวทางการดูแลหรือแก้ไขปัญหาที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ (gap) เชื่อมโยงองค์ความรู้ แนวคิดเชิงทฤษฎี เข้ามาเกี่ยวข้องสื่อให้เห็นว่าตามหลักการสามารถทำได้จึงควรมีการศึกษา อธิบายการสกัดความรู้เนื้อหาไปสู่ การวิจัย

แนวทางที่ ๘ การสร้างแรงบันดาลใจในการเขียน

การสร้างแรงบันดาลใจในการเขียนในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนาโครงร่างวิจัยจะช่วยให้ผู้วิจัยเกิดความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์งานวิจัย ได้ผลงานวิจัยมีคุณภาพและเสร็จสิ้นทันเวลา โดยมีวิธีการสร้างแรงบันดาลใจ ดังนี้

๗.๑ กำหนดความมุ่งมั่นตั้งใจ โดยตั้งระยะเวลาในการทำงานแต่ละส่วนสั้นๆ

๗.๒ สร้างแรงจูงใจให้ตนเอง เมื่อทำงานสำเร็จแต่ละส่วนๆ

๗.๓ กำจัดจุดอ่อนของการทำงานวิจัย เช่น ความเบื่อ ขี้เกียจอ่าน ไม่มีเวลา ไม่ชอบการเขียน ขาดความรู้ในการสืบค้นฐานข้อมูล และไม่มีหัวข้อที่สนใจ โดย

๗.๓.๑ การสร้างทีมวิจัย โดยเลือกจับคู่คนวิจัยแต่ละประเภทเข้าด้วยกัน เช่น ชอบอ่าน ชอบสกัด ชอบเขียน ชอบติดต่อสื่อสาร เพื่อจัดและเติมเต็มการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วง

๗.๓.๒ การกำหนดผู้อำนวยความสะดวกด้านการวิจัยแต่ละสาขา

๗.๓.๓ การสร้างคู่มือการสืบค้นข้อมูลวิจัย

๗.๓.๔ การเข้าประชุมวิชาการต่างๆ เพื่อเปิดโลกทัศน์ในการค้นหาปัญหาการวิจัยใหม่ๆ

๗.๓.๕ การเข้าร่วมทีมวิจัยกับหน่วยงาน หรือสถาบันอื่นๆ นอกวิทยาลัย